

YUCOM

Komitet pravnika
za ljudska prava

**OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI
VIDIMO SE NA VIDOVDAN**

28. JUN 2025. GODINE, BEOGRAD

- MONITORING IZVEŠTAJ 6/25 -

Beograd, 14. jul 2025. godine

I. SAŽETAK

Protest „Vidimo se na Vidovdan“, održan 28. juna 2025. godine, organizovan je od strane neformalne grupe *Studenti u blokadi* na Trgu Slavija u Beogradu, kao deo šire studentsko-građanske mobilizacije. Istovremeno, u Pionirskom parku, u blizini Narodne skupštine, održan je kontraskup uz snažnu institucionalnu podršku i prisustvo policije, na kojem su se okupili predstavnici grupe koja se javno identifikuje kao *Studenti koji žele da uče* i pristalice vladajuće partije. Okupljanje je organizovano, kao odgovor na najavljen skup i imalo je podršku državnog vrha.

Protest je tekao mirno i bez incidenata sve do kraja skupa oko 21 čas i 40 minuta. Redari su bili aktivno angažovani u obezbeđivanju prostora, omogućavanju prolaska kola hitne pomoći i sprečavanju kontakta sa kontraskupom. Međutim, oko 22 časa dolazi do direktnog sukoba policije i okupljenih građana, nakon čega je usledilo naglo i neselektivno policijsko potiskivanje demonstranata uz korišćenje pendereka, štitova i hemijskih sredstava, bez prethodnog upozorenja. Više osoba je povređeno, među njima demonstranti koji su ležali na zemlji i nekoliko novinara. Policija nije pravila razliku između nasilnih i mirnih učesnika.

Zabeležena je i neproporcionalna upotreba sile nad licima koja nisu pružala otpor, uključujući privođenja u civilu i uskraćivanje prava na advokata po sopstvenom izvoru i obaveštavanje porodica. Među privedenima su i srednjoškolci i studenti, a zabeležen je i izostanak informacija o zadržanim licima. Prethodno su uhapšene osobe pod optužbama za pripremu napada na ustavni poredak, na osnovu spornih snimaka emitovanih u provladinim medijima.

Postupanje policije nakon završetka protesta, predstavlja ozbiljno odstupanje od domaćeg zakonodavnog okvira, kao i međunarodnih standarda, naročito članova 3, 5, 6 i 11 Evropske konvencije o ljudskim pravima. Upotreba sile nije bila proporcionalna, demonstranti nisu bili adekvatno upozoreni svaki put, a ograničenja prava nisu bila nužna ni opravdana. Nedostatak vidljivih identifikacionih oznaka kod službenika, dodatno onemogućava odgovornost.

Protest je medijski bio marginalizovan na javnom servisu, dok su privatni mediji bliski vlasti vodili kampanju kriminalizacije učesnika. Sa druge strane, N1 je pružio kontinuirano izveštavanje, ali nije dostupan široj javnosti zbog ograničenja u distribuciji.

Zaključno, protest „Vidimo se na Vidovdan“ pokazao je visok nivo organizovanosti i pretežno mirnog otpora građana, ali i zabrinjavajuće institucionalne obrasce državne sile i političkog pritiska, što zahteva hitnu i nezavisnu pravnu i institucionalnu reviziju i adekvatnu reakciju institucija.

II. UVOD

Cilj monitoringa javnih okupljanja je sveobuhvatno prikupljanje i analiza podataka o ostvarivanju prava na slobodu mirnog okupljanja, kako bi se osigurala zaštita i unapređenje ovog temeljnog ljudskog prava. Zaključci izvedeni iz procesa monitoringa predstavljaju ključni instrument za zagovaranje usklađivanja domaćeg zakonodavstva, politika i praksi sa međunarodnim standardima, posebno onima utvrđenim *Evropskom konvencijom o ljudskim pravima* i preporukama relevantnih međunarodnih organizacija.

Monitoring služi pozivanju na odgovornost državnih organa u ispunjavanju njihovih zakonskih i međunarodnih obaveza u pogledu obezbeđivanja i zaštite slobode mirnog okupljanja. To podrazumeva praćenje postupanja policije, procenu adekvatnosti preduzetih mera i identifikaciju eventualnih zloupotreba ovlašćenja. Kroz ovaj proces, mogu se otkriti sistemski nedostaci i ukazati na potrebne reforme, čime se doprinosi izgradnji transparentnijeg i odgovornijeg sistema. Time se jača poverenje građana u institucije i podržava dalje jačanje demokratskih vrednosti.

Osim toga, rezultati monitoringa imaju edukativnu ulogu, pružajući organizatorima javnih okupljanja praktične smernice o primerima dobre i loše prakse. Na taj način se jačaju kapaciteti organizatora da efikasnije planiraju i sprovode okupljanja u skladu sa zakonskim okvirom i standardima ljudskih prava, istovremeno podižući svest o njihovim pravima i obavezama. Ova edukativna dimenzija doprinosi preventivnom delovanju, smanjujući rizik od kršenja prava i omogućavajući organizatorima da preduzmu neophodne mere za bezbedno i uspešno održavanje okupljanja.

Metodologija za monitoring javnih okupljanja kombinuje najbolje međunarodne prakse sa lokalnim specifičnostima, omogućavajući precizno i sveobuhvatno praćenje svih aspekata javnih okupljanja. Ključni elementi metodologije uključuju:

- Praćenje postupanja policije prema učesnicima okupljanja,
- Procenu zaštite prava učesnika i eventualnih kršenja ljudskih prava,
- Analizu usklađenosti sa međunarodnim standardima prava na slobodu mirnog okupljanja.

Fokus je stavljen na nezavisnost, objektivnost, nepristrasnost, i transparentnost prilikom prikupljanja podataka, čime se obezbeđuje visok nivo pouzdanosti i kredibiliteta rezultata. Ova metodologija omogućava ne samo identifikaciju postojećih problema, već i preporuke za unapređenje prakse, kako bi se osiguralo da se javna okupljanja sprovode u skladu sa međunarodnim standardima ljudskih prava.

III. POZADINA PROTESTA

Studentske blokade širom Srbije započele su nakon tragedije na glavnoj železničkoj stanici u Novom Sadu 1. novembra 2024. godine, u kojoj je stradalo 16 ljudi. Ovaj događaj pokrenuo je talas protesta zbog sumnji u korupciju i nemar tokom rekonstrukcije stanice. Protesti su se ubrzo proširili na fakultete u Beogradu, Novom Sadu, Nišu, Kragujevcu i Novom Pazaru, ali su ih pratili učestali napadi pristalica vladajuće koalicije predvođene Srpskom naprednom strankom, uključujući fizičke napade i ugrožavanje učesnika vozilima. Među ključnim zahtevima studenata bili su objavljivanje dokumenata o rekonstrukciji stanice, procesuiranje napadača, odbacivanje optužbi protiv uhapšenih učesnika i povećanje budžeta za visoko obrazovanje. Nakon incidenta, odnosno upotrebe soničnog oružja protiv okupljenih demonstranata, na protestu održanom 15. marta u Beogradu *Studenti u blokadi* su formulisali i peti zahtev, kojim pozivaju nadležne organe da sprovedu temeljnu istragu povodom navedenog događaja. Studenti su ubrzo potom izašli i sa šestim zahtevom, odnosno tražili smenu rukovodstva Univerzitetskog kliničkog centra Srbije i pokretanje prekršajnih postupaka zbog dopuštanja da predsednik Republike neovlašćeno uđe sa snimateljima u jedinicu intenzivne nege, čime su ugroženi zdravlje i prava pacijenata.

Masovni protesti u Beogradu, uključujući proteste na Slaviji, ispred RTS-a, blokadu Autokomande, kao i veliki skupovi u Nišu, Kragujevcu, Novom Pazaru, Kraljevu, Loznici, Šapcu, Subotici, Zaječaru i u drugim gradovima i opštinama, pokazali su široku podršku javnosti, ističući borbu za pravdu i odgovornost institucija. Detaljna analiza konteksta i razvoja masovnih okupljanja do sada, uključujući i najmasovniji protest održan 15. marta 2025. godine, dostupni su u našim prethodnim izveštajima.¹

Posmatrano javno okupljanje je bilo najavljeno i organizovano kao nastavak studentsko-građanskih okupljanja po gradovima Srbije.² Period pred sam skup obeležili su jaki pritisci na prosvetu, posebno na univerzitetske profesore, da se otpočne sa nastavom, bar u on-line formatu. Pored toga, održani su i lokalni izbori u opštini Kosjerić i gradu Zaječaru koji su potvrdili da se čak i lokalni izbori ne mogu smatrati slobodnim zbog sistemski sprovedenih institucionalnih pritisaka, te medijskog i fizičkog nasilja koje je vodilo ka glasanju ispunjenom strahom i uznemirenošću građana te dve lokalne zajednice.³ Takođe, dan pred skup, zbog dojava o podmetnutoj bombi, obustavljen je saobraćaj vozovima na teritoriji Srbije.⁴ Podsećamo da se slično dogodilo i pred veliki protest održan 15. marta 2025. godine, takođe na Trgu Slavija, u Beogradu.

Zbog složene situacije u društvu i tekuće političke krize, 25. juna, par dana pred najavljeni skup, studenti su uputili otvoreno pismo Vladi u kom su izneli dva zahteva. Prvi zahtev je da Vlada u skladu sa čl. 109 Ustava RS uputi obrazloženi predlog predsedniku Republike Srbije za raspuštanje Narodne skupštine, sa ciljem raspisivanja vanrednih parlamentarnih izbora do 21. čas 28. juna 2025. godine, a drugi zahtev je da Vlada apeluje na Ministarstvo unutrašnjih poslova da do 21 čas 28. juna 2025. godine u skladu sa čl.18 Zakona o javnom okupljanju, a koji se odnosi na čl. 8 istog Zakona, prekinu navodno prijavljeni skup u Pionirskom parku i Ulici Trg Nikole Pašića (kolokvijalno „Ćacilend“), u kom se po tvrdnjama vlasti nalaze studenti koji su protiv blokada i koji žele da se vrate na nastavu, dok Studenti u blokadi tvrde da su to ljudi koje vlast dovodi pod pritiskom ili uz

¹ Vidi: <https://yucom.org.rs/izvestaji/>.

² Kao i sva prethodna okupljanja, i ovo je bilo najavljeno, ne i formalno prijavljeno.

³ CRTA, „Preliminarna ocena izbornog procesa u Kosjeriću i Zaječaru – Izborni dan ni slobodan ni pošteti“, 9. jun 2025. godine, dostupno na:

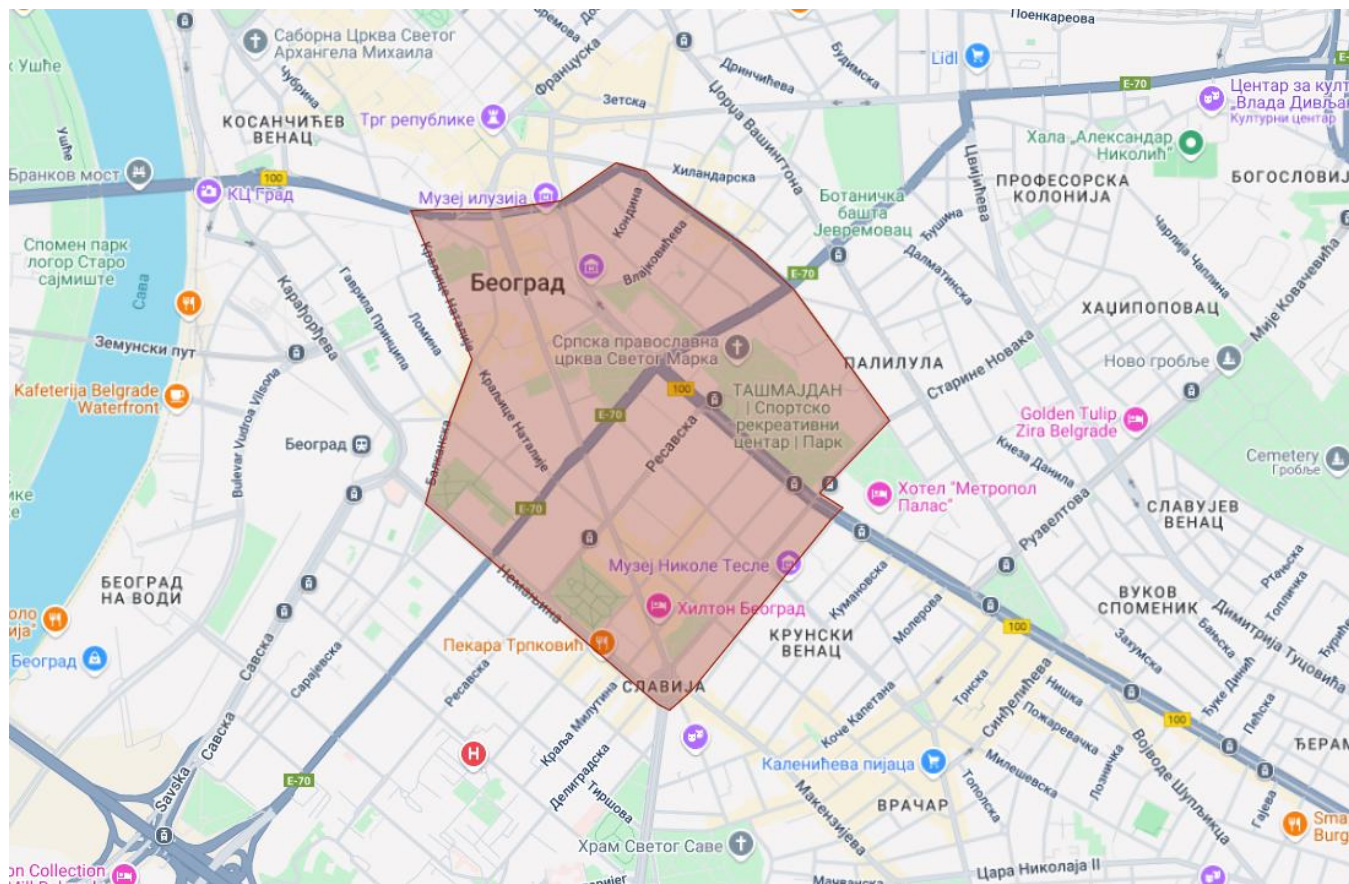
<https://crt.rs/preliminarna-ocena-izbornog-procesa-u-kosjericu-i-zajecaru/>.

⁴ Nova S, „Ponovo obustavljen saobraćaj zbog dojava o bombama u svim vozovima“, 27. jun 2025. Godine, dostupno na: <https://nova.rs/vesti/hronika/ponovo-obustavljen-saobracaj-zbog-dojava-o-bombama/>

OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "VIDIMO SE NA VIDOVDAN", 28. JUN 2025. GODINE, BEOGRAD MONITORING IZVEŠTAJ

novčanu naknadu i koji nisu studenti. Dati ultimatum, kao i kampanja vladajuće stranke kojoj su studenti izloženi više od 6 meseci, uključujući i optužbe za organizovanje obojene revolucije i rušenje ustavnog poretka, doveli su do porasta tenzija pred sam skup.

III. PREGLED PROTESTA

Površina zauzeta javnim okupljanjem studenata u Beogradu, 28. juna 2025. godine

Organizatori protesta okupljeni su u neformalnu grupu *Студенти у блокади*, koja je nastala kroz saradnju plenuma fakulteta koji su organizovali blokade. Konkretno javno okupljanje organizovano je od strane studenata u blokadi Univerziteta u Beogradu. Pred sam skup, pored inicijalnih zahteva, izneta su još dva gorepomenuta - da se raspišu parlamentarni izbori i da se ukloni kamp u Pionirskom parku „studenata koji žele da uče“, sa postavljenim rokom za njihovo ispunjenje.

U isto vreme, iako zvanično nije organizovan kao kontraskup, prostor Pionirskog parka koji već nekoliko meseci popunjavaju ljudi koji se predstavljaju kao „studenata koji žele da uče“ i koje već nekoliko meseci svakodnevno

OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "VIDIMO SE NA VIDOVDAN", 28. JUN 2025. GODINE, BEOGRAD MONITORING IZVEŠTAJ

čuva policija,⁵ kao i deo ispred Narodne skupštine RS, na Vidovdan su bili dodatno ispunjeni hiljadama pristalica vlasti, zbog, kako navode, književne večeri.⁶

Monitoring protesta vršilo je pet terenskih posmatrača u periodu od 17 do 23 časa. Posebna pažnja posvećena je mestima na kojima su se učesnici okupljali, kao i mestu gde su učesnici skupa nalazili u blizini učesnika kontraskupa. Posmatrači su se kretali kroz različite delove centra Beograda, prateći ključne pravce dolaska ljudi na trg Slavija, posmatrajući obode samog skupa, prostor oko kontraskupa, a posebna pažnja bila je posvećena posmatranju međuprostora između studentskog skupa i provladinih pristalica okupljenih za Vidovdan. Kretanje posmatrača obuhvatalo je sledeće lokacije: Bulevar Oslobođenja, Mostarska petlja, ulice: Cvijićeve, Dečanska, Vlajkovićeve, Majke Jevrosime, Resavska, Takovska, Kosovska, Bulevar Kralja Aleksandra, Kralja Milana, Nemanjina, Trg Slavija, Birčaninova, Makenzijeva, Beogradska, Svetozara Markovića, Krunska i Andrićev Venac.

Primećeno je prisustvo redara na samom mestu održavanja skupa, na Trgu Slavija, kao i u okolnim ulicama iz kojih su se građani slivali ka trgu i u kojima su se nalazili kada je trg popunjen. Redari su primećeni i u Nemanjinoj ulici i ulici Kneza Miloša. Propuštali su „bajkere“ da prođu i upozoravali okupljene da naprave mesta. Takođe, posmatrači su uočili omogućavanje kolima hitne pomoći da prođu kroz ulicu Kneza Miloša. Za razliku od ranijih protesta nije bila ograđena posebna traka za kola hitne pomoći, ali su redari imali tu ulogu da upozore građane da se sklone kada treba.

Međutim, s obzirom da se glavni skup održavao na trgu Slavija, koji je udaljen oko 1000 metara vazdušnom linijom od mesta održavanja kontraskupa, ispred Narodne skupštine RS, redari su naročito bili raspoređeni na tačkama koje su omogućavale izvršenje ključnog zadatka, a to je sprečavanje mešanja učesnika skupa sa učesnicima kontraskupa. Zbog toga je u Takovskoj ulici (između zgrade RTS-a i Crkve sv. Marka), u Bulevaru kralja Aleksandra (kod poslovnice AirSerbia), na uglu ulica Kneza Miloša i Kralja Milana (kod „Londona“), kao i u uglu ulica Resavska i Krunska, stajao veliki broj od oko stotinu redara koji su bili vidno obeleženi prslucima. Redari su postavili i fizičke barijere tako da je između učesnika skupa i učesnika kontraskupa postojao međuprostor od par stotina metara. S jedne strane međuprostora, bliže učesnicima skupa, stajali su redari, dok su na drugom kraju međuprostora, ka učesnicima kontraskupa, stajali policajci okrenuti i ka jednim i ka drugima.

Vozila hitne pomoći uočena su na sledećim lokacijama: po jedno vozilo kod glavne Pošte (Takovska ulica), u bulevaru Kralja Aleksandra i u Dečanskoj ulici, dva vozila kod Doma narodne skupštine i na trgu Nikole Pašića. Punktovi za pružanje prve pomoći primećeni su na raskrsnicama ulica Kralja Milana i Kneza Miloša, kao i ulica Nemanjine i Resavske. Takođe, mobilna ekipa hitne pomoći pod opremom primećena je blizu Tašmajdanskog parka u Bulevaru Kralja Aleksandra.

⁵ Skup u Pionirskom parku, uprkos nedostavima u prijavi, prijavljen je na neograničeno vreme, vidi: <https://www.nedeljnik.rs/dacic-izjavio-da-je-skup-u-pionirskom-parku-uredno-prijavljen-zaboravio-na-lose-napisanu-prijavu-skupa/>.

⁶ Danas, „Paralelna stvarnost“: Književno veče na Vidovdan u Ćacilendu – kulturni ili politički performans?”, 26. jun 2025. godine, dostupno na: <https://www.danas.rs/kultura/knjizevno-vece-vidovdan-cacilend/>.

V. PONAŠANJE UČESNIKA

Protest je od samog početka okupljanja građana posle 17 časova, pa sve do zvaničnog završetka skupa oko 21 čas i 40 minuta proticao mirno i bez incidenata, uz standardno izražen naglasak na kreativnim i nenasilnim oblicima izražavanja stavova putem transparenta, zastava i skandiranja. Organizatori okupljanja su dali jasna uputstva učesnicima protesta na svojim društvenim mrežama o ponašanju na sam dan protesta, objavili satnicu programa i rute dolaska iz delova grada ka trgu Slavija. Takođe su informisali građane o mogućnosti deljenja letaka koji nisu pripremljeni od strane *Studenata u blokadi*.

Okupljeni građani uzvikivali su parole poput "hoćemo izbore", „izdaja“ i "pumpaj", izražavajući nezadovoljstvo trenutnom atmosferom nekažnjivosti i neispunjavanjem zahteva. Atmosfera je bila dinamična, a vizuelni utisak ukazivao je na brojnost i uobičajenu šarolikost zastava u odnosu na ranije proteste, sa naglašenijim akademskim i nacionalnim obeležjima. I ovaj put su uočene i zastave sa obeležjima zastave koje ne oslikavaju nužno temu ili zahtev protesta (npr. zastava "Nema predaje", i zastave sa likom Isusa Hrista), ali su dominantne bile zastave Republike Srbije i zastave sa amblemima pojedinačnih fakulteta.

Govornici na skupu su isticali simboliku Vidovdana kao ključnog datuma u srpskom kolektivnom pamćenju, povezujući ga s Kosovskom bitkom, Sarajevskim atentatom, Vidovdanskim ustavom i izručenjem Slobodana Miloševića. Iako je jedan deo govora bio oslonjen na mitske elemente srpskog nacionalnog identiteta koji nisu nužno utemeljeni na istorijskim činjenicama, drugi deo odlikovao se smirenijim tonom, naglašavajući dijalog, nenasilni otpor, demokratske vrednosti i značaj uloge mladih, predstavljajući Vidovdan i kao poziv na odgovorno promišljanje o budućnosti. Na kraju programa studenti su poručili građanima "imate zeleno svetlo". Poruka je bila usmerena ka građanima, pozivajući ih da pređu iz pasivnog u aktivno društveno delovanje. Bila je to jasna indikacija da protest prerasta iz studentskog u građanski pokret i da predstavlja inicijalni korak u ka širem građanskom angažmanu.

Po završetku skupa na raskrsnici ulice Kralja Milana i Kneza Miloša, na nekoliko desetina metara od kordona policije koji je čuvao kontraskup na uglu ulica Krunske i Kneza Miloša, redari su skinuli prsluke, aludirajući na završetak njihovog okupljanja, kada su demonstranti prišli kordonu policije. Skandirali su glasno tražeći da ih propuste da prođu ka Pionirskom parku, odnosno prostoru koji popunjavaju učesnici kontraskupa. Detaljnije o ponašanju demonstranata nakon završetka protesta, kao i ponašanju policije vidi deo o *Incidentima*.

VI. KONTRADEMONSTRACIJE

Počevši od 6. marta 2025. godine, a nakon najave velikog skupa u Beogradu 15. marta 2025. godine, organizovan je kontraskup grupe pod nazivom *Studenti koji žele da uče*, kao direktan odgovor na delovanje *Studenata u blokadi*. Kontraskup je lociran u Pionirskom parku, između Narodne skupštine i Predsedništva. Okupljeni studenti istakli su da "žele da se vrate redovnom studiranju, naglašavajući da blokade fakulteta, saobraćajnica i institucija ometaju njihov akademski napredak i ugrožavaju pravo na obrazovanje".⁷ Njihov protest je, kako navode, prijavljen u skladu sa zakonom. Okupljeni su tvrdili da njihov protest nema političku

⁷ Kurir, „MI OVDE NISMO NI IZ JEDNE STRANKE, OVO JE STRANKA HOĆEMO DA UČIMO" Studenti koji hoće da uče iz Pionirskog parka: Planiramo da provedemo noć ovde", 6. mart 2025. godine, dostupno na: <https://www.kurir.rs/vesti/politika/9606336/studenti-koji-zele-da-uce-i-studiraju-o-okupljanju-i-zahtevima>.

OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "VIDIMO SE NA VIDOVDAN", 28. JUN 2025. GODINE, BEOGRAD MONITORING IZVEŠTAJ

pozadinu. U danima skup se proširio i na područje ispred Skupštine Grada Beograda, a postalo je primetno da se skupu sve više priključuju građani koji nisu studenti, te koje su građani dovodili u vezu sa vladajućom strankom. Oprema koja je donošena, uključujući šatore i vreće za spavanje bila je potpuno nova, a donete su i grejalice koje služe za grejanje na otvorenim prostorima. Od 30. aprila beli šatori, kao i mobilni toaleti postavljeni su na platou između Narodne skupštine RS i pionirskog parka, čime je blokirana jedna od prometnijih saobraćajnica u centru grada. Sabračaj na toj ruti je izmenjen više od dva meseca.

Upravo je taj prostor, bio rezervisan za kontraskup na sam dan skupa „Vidimo se na Vidovdan“, povodom održavanja književne večeri⁸ koji je vodio Dragoslav Bokan, odnedavno predsednik UO Narodnog pozorišta.⁹ Skup je okupio nekoliko hiljada ljudi, a primećeni su organizovani dolasci građana na isti od jutarnjih sati 28. juna, kao i prisutnost političara bliskih vladajućoj koaliciji.¹⁰ Prostor su čuvalе jake policijske snage, oko prostora je bila pojačana ograda, a bili su vidljivi i ljudi koji su nosili prsluke slične prslucima koje nose redari na protestu, samo druge boje (uglavnom narandžaste). Tokom trajanja protesta na kontraskupu je puštana glasna narodna muzika, sa nacionalističkim elementima.

VII. INCIDENTI

Iako je javno okupljanje tokom većeg dela dana proticalo mirno, bez ozbiljnijih incidenata, situacija se značajno promenila nakon zvaničnog završetka skupa oko 21 čas i 40 minuta. Policijski kordoni, koji su tokom celog protesta ostajali statični, nisu reagovali na zahteve demonstranata da im se dozvoli prolaz, naročito ka zoni Pionirskog parka, gde se održavao kontraskup. Prelomni trenutak dogodio se oko 21 čas i 55 minuta, u ulici Kneza Miloša (Andrićev venac), kada su naišla kola Hitne pomoći. Iako su demonstranti omogućili prolazak vozilu hitne pomoći, policija ga je neko vreme zadržavala, verovatno zbog toga što je nekoliko demonstranata pokušalo da se zajedno s vozilom provuče kroz kordon. Takva reakcija policije nije bila taktički opravdana, s obzirom na to da je bilo očigledno da se iza prvog kordona nalazilo još nekoliko linija policijskih snaga koje su mogle da zaustave demonstrante ukoliko bi pokušali da prođu. Takođe, nije uočeno (ili nije bilo dovoljno glasno) da je policija upozoravala demonstrante da svojim postupanjem ometaju prolazak hitne pomoći. Neposredno nakon što je vozilo prošlo, policijski kordon je krenuo ka okupljenima, koristeći taktiku „guranja i povlačenja“, takođe bez prethodnog upozorenja, čime je izazvan stampedo i panika.

Na toj lokaciji posmatrači su zabeležili i napade pojedinih učesnika skupa na policiju, među njima i osobu koja je, prema viđenju više posmatrača, otela pendrek policajcu i krenula ka njemu, kao i grupu demonstranata koja je napala izdvojenog policajca dok je bio na zemlji. Takođe je dokumentovana upotreba staklenih flaša, petardi i baklji koje su bacane na policiju, kao i prevrnuti kontejneri koji su gurani ka kordonima. Oko 22 časa i 30 minuta, na raskrsnici Kralja Milana i Kneza Miloša, zabeležena je upotreba topovskih udara i bačeno je neko hemijsko sredstvo (najverovatnije suzavac ili biber sprej), bez prethodnog glasnog upozorenja, što je izazvalo dalje

⁸ NIN, „Književno veče“ u Pionirskom parku na Vidovdan: Dolazi Bokan, Stupar, "Srpski sokolovi Kozare", 27. jun 2025. godine, dostupno na: <https://www.nin.rs/politika/vesti/81694/knjizevno-vece-u-pionirskom-parku-na-vidovdan-dolazi-bokan-stupar-srpski-sokolovi-kozare>.

⁹ Danas, „Ko je Dragoslav Bokan, novi predsednik Upravnog odbora Narodnog pozorišta?“, 19. jun 2025. godine, dostupno na: <https://www.danas.rs/kultura/dragoslav-bokan-biografija/>.

¹⁰ Fonet, „DOLAZAK NA KNJIŽEVNO VEČE?“, 28. jun 2025. godine, dostupno na: <https://fonet.rs/drustvo/36681197/dolazak-na-knjizevno-vece.html>.

OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "VIDIMO SE NA VIDOVDAN", 28. JUN 2025. GODINE, BEOGRAD MONITORING IZVEŠTAJ

razbijanje mase i iritaciju disajnih puteva i očiju velikog broja prisutnih. Potiskivanje se nastavilo u više pravaca – niz Kneza Miloša ka Nemanjinoj, Ulicom kralja Milana ka Slaviji, ali i ulicama Krunska i Bulevar kralja Aleksandra u pravcu udaljavanja od Narodne skupštine. Tokom tih akcija, policija je koristila pendreke, štitove i hemijska sredstva, pri čemu nisu pravili jasnu razliku između nasilnih i mirnih demonstranata.

Posebnu zabrinutost izazvala je dokumentovana primena sile prema osobama koje nisu pružale otpor. Takva je bila situacija prebijanja građana u Lazarevićevoj ulici od uniformisane policije,¹¹ koja i nakon intervencije nije pustila demonstrante da slobodno napuste lice mesta.¹² Takođe, policija je postupala neselektivno, te u svojim akcijama povredila i novinare,¹³ time takođe kršeći pravila postupanja,

Uočen je i slučaj demonstranta kod Palate nauke sa povređenom glavom i liscama na rukama, kojem je pomoć ukazivana dok je bio zadržan. Pored redovnih policijskih snaga, uočena je i aktivnost policajaca u civilu koji su u pojedinim slučajevima sprovodili privođenja. Ukupno je zabeleženo između 7 i 8 povređenih osoba u zoni Londona i Slavije, dok su ekipe Hitne pomoći intervenisale na više lokacija. Na osnovu opservacija i dostupne video dokumentacije, može se zaključiti da je upotreba sile od strane policije bila neselektivna, neproporcionalna, i u pojedinim slučajevima neprofesionalna, što predstavlja ozbiljno kršenje domaćih zakona i međunarodnih standarda u postupanju prema učesnicima javnih okupljanja.

VIII. PONAŠANJE INSTITUCIJA

Tokom javnog okupljanja „Vidimo se na Vidovdan“ bile su prisutne izuzetno jake snage policije. Različite policijske jedinice – uključujući saobraćajnu, redovnu, Interventnu jedinicu i Žandarmeriju – bile su raspoređene na ključnim lokacijama u širem centru Beograda. Najveća koncentracija snaga primećena je u zoni između raskrsnice Bulevara kralja Aleksandra i ulice Kneza Miloša, do raskrsnice sa Krunskom ulicom, kao i u okolini Narodne skupštine i Pionirskog parka. Procene broja prisutnih službenika varirale su, ali je prema zapažanjima posmatrača evidentno da se na terenu nalazilo najmanje hiljadu policijskih službenika, uključujući i rezervne jedinice i policajce u civilu.

Saobraćajna policija bila je raspoređena na rubnim prilazima zoni okupljanja i oko kontraskupa, sa zadatkom da kontroliše saobraćaj i osigura zatvaranje pristupnih pravaca. Zbog građevinskih radova u zoni Trga Nikole Pašića i Dečanske ulice, saobraćaj je na tim mestima bio zatvoren, kao i zbog lokacije kontraskupa, pa su policijske jedinice bile prisutne i u tim zonama. Posebno snažno prisustvo žandarmerije i interventne policijske brigade zabeleženo je oko Narodne skupštine, gde su jedinice bile u punoj opremi za razbijanje demonstracija. Uočena je

¹¹ X nalog Željko Kisa, dostupno na: <https://x.com/ZeljkoKisa/status/1939166756142014563>.

¹² Beogradski centar za ljudska prava podneo je nekoliko krivičnih prijava povodom nezakonitog postupanja policije, kao i prekomerne upotrebe sile, vidi: <https://www.bgcentar.org.rs/podneto-vise-krivnih-prijava-zbog-nezakonitog-postupanja-policije-i-lica-koja-se-tako-predstavljaju/>.

¹³ X nalog Ataman Zaglibije, dostupno na: <https://x.com/atamanzaglibije/status/1939090672255938970>; Fonet, dostupno na: <https://www.fonet.rs/drustvo/36681745/udaren-jos-jedan-snimatelj.html>, N1, dostupno na: <https://www.danas.rs/vesti/drustvo/zastitnik-gradjana-policija-je-nezakonito-postupala-prema-gradjanima-na-protestima-u-julu-2020/>, etc.

OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "VIDIMO SE NA VIDOVDAN", 28. JUN 2025. GODINE, BEOGRAD MONITORING IZVEŠTAJ

i grupa identično obučених muškaraca u civilu unutar kontraskupa, za koje su naknadno u javnosti iznete tvrdnje da su ranije učestvovali u incidentima u Banjskoj.¹⁴

Policijski službenici su tokom dana nosili različite uniforme u zavisnosti od dužnosti – redovna i saobraćajna policija bile su u standardnoj uniformi i sa vidljivim identifikacionim oznakama. Međutim, jedinice raspoređene oko Pionirskog parka, Doma Narodne skupštine i duž Kneza Miloša bile su u opremi za razbijanje demonstracija (kacige s viziorom, štitnici, panciri, pendreci, štitovi), ali bez vidljivo istaknutih identifikacionih brojeva. U mnogim slučajevima posmatrači nisu mogli da utvrde identitet pripadnika policije, jer su oznake bile zaklonjene opremom za razbijanje demonstracija. Ovaj nedostatak trebalo bi da bude otklonjen, u skladu sa preporukom Zaštitnika građana, koja je usledila nakon nemogućnosti identifikacije policijskih službenika odgovornih za upotrebu prekomerne sile tokom julskih demonstracija 2020. godine.¹⁵ Naime, u nacrtu Zakona o unutrašnjim poslovima predviđeno je da i oprema policijskih službenika bude obeležena identifikacionim brojevima.

Nakon zvaničnog završetka skupa, u večernjim satima, policija je formirala višestruke kordone duž Kneza Miloša, Krunske i Bulevara kralja Aleksandra i otpočela potiskivanje učesnika protesta. Na raskrsnici Krunske i Kneza Miloša primećeni su policajci u civilu, kako učestvuju u hapšenjima demonstranata, vodeći uhapšene uz ulicu ka zoni van protesta. Zabeleženi su primeri u kojima je policija koristila hemijska sredstva (suzavac i/ili biber sprej), pendreke i štitove protiv okupljenih bez prethodnog jasnog upozorenja što je u suprotnosti sa Pravilnikom o policijskim ovlašćenjima. Upotreba štitova je posebno problematična, imajući u vidu da oni ne predstavljaju sredstvo prinude i ne bi smeli da se koriste za zadavanje udaraca demonstrantima. U pojedinim slučajevima jeste upućeno upozorenje putem razglasa, ali nije bilo konzistentno na svim lokacijama. Policija je demonstrante potiskivala u više pravaca: niz Kneza Miloša ka Nemanjinoj, zatim Ulicom kralja Milana ka Slaviji, i dalje Krunskom i Bulevarom kralja Aleksandra.

Uočena je i primena sile nad osobama koje nisu predstavljale nikakvu pretnju. Više snimaka i izveštaja pokazuje neprofesionalno postupanje, uključujući i vučenje demonstranata koji su mirno ležali, među kojima i demonstrantkinja koja se nije opirala, kao i povređeni mladić sa zavijenom glavom i liscama, kod koga nije bilo prisutne medicinske ekipe, te se pretpostavlja da mu je pomoć ukazao sam pripadnik policije. Privedena su i neka lica tokom razbijanja skupa, a najčešće od strane policije u civilu.

Na osnovu višestrukih zapažanja sa terena i dokumentovanih snimaka, policijska intervencija se može oceniti kao neselektivna i prekomerna, budući da su mere prinude – uključujući kolektivno potiskivanje, palice i hemijska sredstva – korišćene bez razlike između mirnih i nasilnih učesnika, čime su povređeni i građani, novinari i snimatelji,¹⁶ a bezbednost svih prisutnih dovedena u pitanje.¹⁷ Ovakvo postupanje ukazuje na ozbiljne

¹⁴ Insajder, „Muškarci u maslinastim košuljama u Pionirskom parku: RSE identifikovao jednog optuženog za oružani napad u Banjskoj (VIDEO)“, 1. jul 2025. godine, dostupno na: <https://www.insajder.net teme/muskarci-u-maslinastim-kosuljama-u-pionirskom-parku-rse-identifikovao-jednog-optuzenog-za-oruzani-napad-u-banjskoj-video>.

¹⁵ Danas, „Zaštitnik građana: Policija nezakonito postupala prema građanima na protestima u julu 2020“, 12. februar 2021. godine, dostupno na: <https://www.danas.rs/vesti/drustvo/zastitnik-gradjana-policija-je-nezakonito-postupala-prema-gradjanima-na-protestima-u-julu-2020/>.

¹⁶ Vidi fusnotu 14.

¹⁷ Komitet pravnika za ljudska prava YUCOM, „Zabrinjavajuće postupanje policije i nedostatak informacija o uhapšenima“, 29. jun 2025. godine, dostupno na: <https://yucom.org.rs/zabrinjavajuce-postupanje-policije-i-nedostatak-informacija-o-uhapsenima/>.

OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "VIDIMO SE NA VIDOVDAN", 28. JUN 2025. GODINE, BEOGRAD MONITORING IZVEŠTAJ

propuste u planiranju, komandovanju i primeni pravila upotrebe sile, te zahteva dalju pravnu i institucionalnu analizu.

U noći između 28. i 29. juna 2025. godine, kada su se pomenuti incidenti desili, nevladinim organizacijama, uključujući Komitet pravnika za ljudska prava, javilo se više lica čiji su bliski srodnici ili prijatelji privedeni na protestu. Među zadržanim licima, našli su se i studenti ali i učesnici javnog okupljanja zbog navodnog sukoba sa policijskim službenicima, zbog sumnje da su izvršili krivična dela napad na službeno lice u vršenju dužnosti ili ometanje službenog lica u vršenju dužnosti. Velika prepreka u pružanju pravne pomoći bio je manjak informacija o zadržanim licima. Policijski službenici nisu omogućili licima da pozovu advokata ili blisko lice, a te informacije nisu davali ni lično, ni putem poziva. Ovakvo postupanje policije direktno utiče na zakonom, ali i međunarodnim standardima, zagarantovano pravo dovedenog i zadržanog lica, na advokata i obaveštenje porodice. Prema podacima Ministarstva unutrašnjih poslova u noći između subote i nedelje privedeno je 77 ljudi, od kojih je 38 zadržano.¹⁸

Bitno je napomenuti da je u danima pred protest uhapšeno osam lica zbog krivičnog dela pripremanje dela protiv ustavnog uređenja i bezbednosti Srbije.¹⁹ Ova hapšenja usledila su nakon specijalne emisije emitovane između ostalog na televizijama PINK, Happy, Prva, B92 i Informeru, gde su pušteni montirani snimci studenata na plenumu, ali i određenih aktivista u ugostiteljskim objektima, kako navodno dogovaraju akcije za predstojeće javno okupljanje. Sličan slučaj desio se i pred protest 15. marta 2025. godine, kada je 12 aktivista novosadske grupe Stav i Pokreta slobodnih građana na sličan način nadgledano i optuženo za isto krivično delo. Ostalo je nerazjašnjeno kako su načinjeni ovi snimci, da li su određena lica bila na merama tajnog nadzora komunikacije određenim od strane suda ili su snimci načinjeni nezakonitim putem.

Nakon protesta održanog 28. juna, a kao reakcija na masovna hapšenja i navodnu prekomernu upotrebu sile od strane policije, student i građani organizovani u zborove, organizovali su više akcija blokada glavnih raskrsnica u gradu, ali i drugim gradovima širom Srbije. Više desetina građana, maturanata i studenata privođeno je zbog prelaska kolovoza van pešačkog prelaza ili nepostupanja po naredbi policijskog službenika. Nevladinim organizacijama se i u momentu izrade ovog izveštaja javljaju građani sa pitanjem oko prekršajnih naloga ili zapisnika koje im policijski službenici masovno uručuju. I tokom ovih akcija, policija je primenjivala silu kako bi blokade bile uklonjene, te su se pojavili snimci sukoba građana i policije, u medijima i društvenim mrežama.²⁰

¹⁸ NIN, „Privedeno više desetina na protestu u Beogradu, Tužilaštvo objavilo detalje o uhapšenima (FOTO)“, 29. jun 2025. godine, dostupno na: <https://www.nin.rs/drustvo/vesti/81849/privedeno-vise-lica-na-protestu-u-beogradu-foto>.

¹⁹ Cenzolovka, „Zašto je uhapšeno šest ljudi u Srbiji pre protesta na Vidovdan“, 26. jun 2025. godine, dostupno na: <https://www.cenzolovka.rs/pritisci-i-napadi/zasto-je-uhapseno-sest-ljudi-u-srbiji-pre-protesta-na-vidovdan/>.

²⁰ RSE, „Pendreci, lisice i kazne odgovor policije na blokade u Srbiji“, 7. jul 2025. godine, dostupno na: <https://www.slobodnaevropa.org/a/srbija-policija-hapsenja-blokade-gradjani-studenti/33466537.html>.

IX. REAKCIJA JAVNOSTI I MEDIJA

Nacionalni javni servis Radio televizija Srbije kao i regionalni javni medijski servis Radio televizija Vojvodine²¹ preneli su vesti o ovom protestu. Uočava se, kao i do sada, ne samo da se ne pokriva dovoljno sam događaj, već se vesti o istom najdetaljnije plasiraju na internet stranici javnog servisa, koja nema toliku popularnost i posećenost kao što je imaju TV kanali javnog servisa. Pored toga akcenat nije bio ne na samom skupu koliko na incidentima posle istog.²² S druge strane, okupljanje je u celosti prenosila televizija N1, koja je celokupan dnevni program posvetila izveštavanju sa protesta sve vreme trajanja istog, posebno tokom nereda koji su usledili posle, do duboko u noć.²³

U izveštavanju tabloida o studentskom protestu održanom 28. juna 2025. godine u Beogradu, u danima pred održavanje skupa ponovo je dominirao narativ o navodnoj nasilnosti i političkoj pozadini okupljanja. Demonstranti su nazvani "blokaderima", sugerišući da je reč o pokušaju "obojene revolucije".²⁴ Isticalo je da se među okupljenima nalaze ljudi iz nevladinog sektora i opozicionih stranaka sa ciljem destabilizacije države, posebno s namerom da napadnu studente koji žele da uče²⁵ i da se obračunaju sa njima.²⁶ Kao što je već pomenuto, u specijalnoj emisiji, emitovanoj na 5 televizija (4 sa nacionalnom frekvencijom) prikazano je više montiranih snimaka studenata, lokalnih aktivista i predstavnika sindikata, gde su navodno „uvaćeni“ kako planiraju akcije za predstojeći protest. Više javno tužilaštvo u Beogradu formiralo je predmet na osnovu onih snimaka.²⁷

Protest je nesmetano prenošen putem društvenih mreža i informativnih portala, ali su reakcije korisnika ponovo ukazale na izraženu polarizaciju javnosti – između onih koji se identifikuju sa stavovima vlasti i protive se blokadama, i onih koji pružaju podršku studentskim zahtevima i oblicima građanskog otpora.

X. POŠTOVANJE DOMAĆEG I MEĐUNARODNOG PRAVNOG OKVIRA

Za analizu usklađenosti javnog okupljanja koje je predmet monitoringa sa domaćim zakonodavstvom i međunarodnim standardima u ovoj oblasti, ključni su sledeći pravni dokumenti: Ustav Republike Srbije, Zakon o javnom okupljanju, Zakon o policiji, Evropska konvencija o ljudskim pravima (EKLJP), kao i Međunarodni pakt o

²¹ RTV, „Završen protest "Vidimo se na Vidovdan"; Studenti: Ovo više nije studentski protest", 28. jun 2025. godine, dostupno na: https://www.rtv.rs/sr_lat/drustvo/na-slaviji-protest-studenata-i-grupa-gradjana-pod-nazivom-vidimo-se-na-vidovdan_1639211.html.

²² RTS, „Incidenti u centru Beograda posle skupova na Slaviji i kod Skupštine, deo građana sa protesta pokušao da probije policijsku blokadu", 28. jun 2025. godine, dostupno na: <https://rts.rs/lat/vesti/politika/5739465/slavija-i-pionirski-park---dva-skupa-jedan-beograd.html>

²³ Kanal N1 je dostupan putem SBB-a, ali ga ne prenose pojedini veliki operateri poput MTS-a i Yettela. Tako je značajan deo stanovništva, posebno korisnika MTS-a i Yettela, ostao bez TV pristupa izveštavanju o protestima ovog kanala. Iako je Yettel, po ugovoru o ekskluzivnoj distribuciji United Media kanala, bio obavezan da uključi N1 (i Nova S), to još nije učinio, navodeći "modernizaciju platforme" kao razlog. Premda je ranije najavljivano da će se to desiti do kraja juna 2025, taj rok još nije ispoštovan.

²⁴ <https://informer.rs/politika/vesti/1029991/blokaderi-pazarci-nasilje-protest>

²⁵ <https://www.republika.rs/vesti/politika/671286/vidovdan-protest-blokaderi-napad>

²⁶ <https://informer.rs/politika/vesti/1029909/vidovdan-protest-blokaderi>

²⁷ Više o ovome u delu *VIII Ponašanje Institucija*

OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "VIDIMO SE NA VIDOVĐAN", 28. JUN 2025. GODINE, BEOGRAD MONITORING IZVEŠTAJ

građanskim i političkim pravima (MPGPP). Ovi dokumenti predstavljaju temelj za ocenu da li su postupci državnih organa tokom javnog okupljanja bili u skladu sa zakonima Republike Srbije i preuzetim međunarodnim obavezama u oblasti zaštite ljudskih prava.

Javno okupljanje „Vidimo se na Vidovdan“, koje je održano 28. juna 2025. godine u Beogradu u organizaciji studenata u blokadi, može se posmatrati kroz prizmu prakse Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP). Imajući u vidu širi društveni i politički kontekst, potrebno je analizirati ne samo sam tok skupa, već i događaje koji su mu prethodili, kao i one koji su usledili nakon njegovog završetka.

Na osnovu svih raspoloživih podataka o protestu održanom 28. juna 2025. godine, uključujući posmatračke izveštaje, dostupne video-snimke, medijske zapise i izjave prisutnih, može se zaključiti da je postupanje policije, naročito nakon formalnog završetka okupljanja, odstupilo od standarda Evropskog suda za ljudska prava, posebno u vezi sa pravom na slobodu mirnog okupljanja, zabranom nečovečnog i ponižavajućeg postupanja, pravom na slobodu i bezbednost, kao i pravom na pravično suđenje.

U skladu sa sudskom praksom ESLJP, svako mirno okupljanje, bilo prijavljeno ili ne, uživa zaštitu iz člana 11 Evropske konvencije o ljudskim pravima. Organizatori i učesnici protesta „Vidimo se na Vidovdan“ jasno su izrazili nenasilni karakter okupljanja. Protest je protekao u mirnoj atmosferi, uz učešće velikog broja građana, uključujući studente, srednjoškolce i starije građane, i bio je obeležen jasno izraženim političkim i društvenim zahtevima. Tokom trajanja protesta obezbeđene su redarske službe, uspostavljena komunikacija sa građanima i kolima hitne pomoći, a ponašanje okupljenih bilo je nenasilno i dostojanstveno.

Međutim, nakon završetka protesta dolazi do nagle i neproporcionalne reakcije policije. U nekoliko slučajeva bez prethodnog upozorenja, policijski kordon primenjuje silu nad okupljenima, koristeći taktiku „guranja i povlačenja“, što je izazvalo paniku, bežanje i stampedo. Posebno zabrinjava što su tom prilikom korišćeni pendreci i hemijska sredstva poput suzavca, bez prethodne najave, što je u direktnoj suprotnosti sa standardima ESLJP koji insistiraju na proporcionalnosti i predvidljivosti upotrebe sile. Praksa Suda jasno zahteva da policija razlikuje mirne od nasilnih učesnika, te da nikada ne koristi silu automatski, već samo kao krajnju meru kada su druge opcije iscrpljene što ovde nije bio slučaj.

Pored toga, snimci demonstriraju primenu sile prema licima koja nisu pružala nikakav otpor. Uočeno je vučenje demonstrantkinje koja mirno leži, kao i mladića sa povredom glave koji je priveden u lisicama, bez jasno vidljive intervencije medicinskog osoblja. Sve ovo ukazuje na moguće kršenje člana 3 Evropske konvencije, koji zabranjuje nečovečno i ponižavajuće postupanje. Evropski sud je više puta istakao da je policijska brutalnost prema mirnim demonstrantima neprihvatljiva i da predstavlja povredu ovog člana.

Poseban problem predstavljaju privođenja tokom i nakon protesta. Više građana je, prema njihovim tvrdnjama, privedeno bez ikakvih informacija o razlozima lišenja slobode, bez mogućnosti da obaveste advokata ili porodicu, a podaci o zadržanim osobama nisu bili dostupni ni pravnim zastupnicima, ni članovima porodice, ni organizacijama koje pružaju pravnu pomoć. Ovo direktno krši član 5 Konvencije koji štiti pravo na slobodu i bezbednost, jer zahteva da svako lišenje slobode bude zakonito, transparentno i uz garantovana procesna prava, uključujući i pravo na obaveštenje i pravnu pomoć.

Uz to, dokumentovani slučajevi upotrebe sile od strane policajaca bez vidljivo istaknutih identifikacionih oznaka dodatno kompromituju vladavinu prava. Odsustvo mogućnosti identifikacije lica koja sprovode silu

OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "VIDIMO SE NA VIDOVDAN", 28. JUN 2025. GODINE, BEOGRAD MONITORING IZVEŠTAJ

onemogućava bilo kakav oblik institucionalne odgovornosti i predstavlja direktno kršenje preporuka nacionalnog Zaštitnika građana, kao i minimuma standarda transparentnosti koje nalaže praksa ESLJP. Sud je više puta upozoravao da je obavezna identifikacija policijskih službenika ključna za sprečavanje nekažnjivosti i zaštitu građana od proizvoljnog postupanja.

Takođe, u danima koji su prethodili skupu, evidentirana su hapšenja osam lica pod sumnjom za pripremanje krivičnih dela protiv ustavnog poretka, uz objavljivanje kompromitujućih snimaka u režimskim medijima, bez jasnog porekla i zakonitosti načina prikupljanja tih snimaka. Ovo izaziva dodatne sumnje u sistemsku zloupotrebu policijskih i bezbednosnih ovlašćenja s ciljem zastrašivanja potencijalnih demonstranata, što je još jedan vid neprihvatljivog uplitanja u pravo na slobodu izražavanja i okupljanja.

Na kraju, tokom narednih dana došlo je do novih intervencija policije prilikom blokada koje su građani organizovali u znak protesta zbog hapšenja i policijske sile. I u tim situacijama primenjena je sila, a privedeni su brojni građani, uključujući srednjoškolce i studente, često uz optužbe za sitne prekršaje kao što su prelazak van pešačkog prelaza. Iako takva postupanja mogu formalno imati osnov u zakonu, okolnosti pod kojima su izvršena ukazuju na politički motivisano zastrašivanje.

Sve u svemu, postupanje policije tokom i nakon protesta 28. juna 2025. godine, posmatrano u celini i uzimajući u obzir društveni i politički kontekst, predstavlja ozbiljno odstupanje od evropskih standarda ljudskih prava. Umesto da zaštiti pravo građana da mirno izraze svoje stavove, policija je preduzela korake koji su rezultirali kolektivnim zastrašivanjem, fizičkim povredama, nezakonitim lišavanjem slobode i uskraćivanjem procesnih prava. Takvo ponašanje ne samo da nije u skladu sa pravnom državom, već ozbiljno podriva poverenje u institucije i pokazuje zabrinjavajuće obrasce koji su u suprotnosti sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i praksom Evropskog suda.

XI. ZAKLJUČCI

Ostvarivanje prava na slobodu mirnog okupljanja

- Protest na Trgu Slavija protekao je mirno, bez incidenata (u toku trajanja skupa), sa dobro organizovanom redarskom službom.
- Organizatori su uložili napore u komunikaciju sa građanima i poštovanje javnog reda, čime je okupljanje koje je trajalo od 18 do 21 čas i 40 minuta ispunilo sve zakonske i međunarodne kriterijume mirnog protesta.
- Demonstranti su se ponašali dostojanstveno, nenasilno i odgovorno, a skup je protekao bez većih bezbednosnih izazova sve do njegovog završetka, nakon čega je zabeleženo nekoliko izolovanih incidenata u kojima su pojedinci napali policijske službenike.

Kontrademonstracije

- Kontraskup u Pionirskom parku i na platou ispred Narodne skupštine RS imao je vidnu institucionalnu i logističku podršku, a postojale su indicije da su učesnici dovođeni organizovano i uz nadoknadu.
- Okolnosti kontraskupa, uključujući njegovu lokaciju, trajanje i obezbeđenje, ukazuju na političku instrumentalizaciju okupljanja radi neutralizacije studentskih protesta.

Incidenti i bezbednosni rizici

- Nakon završetka skupa zabeleženo je nekoliko okršaja pojedinaca sa pripadnicima policije, pre svega korišćenjem plastičnih flašica, otpadaka iz prevnutih kontejnera, ali i uz bacanje nekoliko baklji.

Postupanje institucija

- Tokom trajanja protesta, od 18 do 21 čas i 40 minuta, policija je bila prisutna u značajnom broju, a njihovo postupanje se u tom periodu može oceniti kao profesionalno i korektno, uz efikasno preusmeravanje saobraćaja i očuvanje javnog reda.
- Međutim, postupanje policije nakon završetka skupa nije bilo u skladu sa domaćim pravnim okvirom i međunarodnim standardima, ni kada je reč o primeni sredstava prinude, ni u pogledu poštovanja prava lica lišenih slobode.
- U danima nakon protesta nastavljena su masovna privođenja i represivne mere koje su imale efekat zastrašivanja.

Reakcija javnosti i medija

- Javni servisi (RTS i RTV) ograničili su izveštavanje o protestu na internet stranice slabije posećenosti, uz naglasak na incidente nakon skupa, dok su televizijski kanali ignorisali suštinu protesta.

OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "VIDIMO SE NA VIDOVDAN", 28. JUN 2025. GODINE, BEOGRAD MONITORING IZVEŠTAJ

- Tabloidi i provladine televizije unapred su predstavili protest kao politički motivisan i nasilnički, koristeći montirane snimke i stigmatizaciju učesnika, uz reakciju tužilaštva na osnovu tih snimaka.
- Društvene mreže i nezavisni portali omogućili su direktan prenos i širenje informacija, ali su i pokazali duboku polarizaciju javnosti između pristalica vlasti i građana koji podržavaju studentski otpor.

Usklađenost sa međunarodnim standardima

- Došlo je do neproporcionalne i neselektivne upotrebe sile od strane policije, koja je usledila kao reakcija na napade pojedinaca, ali najčešće bez prethodnog upozorenja i bez diferenciranja između mirnih učesnika i onih koji su izazvali incidente.
- Upotreba hemijskih sredstava, pendereka i štitova bila je neselektivna i usmerena i prema mirnim učesnicima.
- Incidenti su izazvali povrede, paniku i narušavanje fizičkog integriteta građana, uključujući i novinare.
- Policija nije obezbedila identifikaciju svojih pripadnika u opremi za razbijanje demonstracija, iako je to predviđeno međunarodnim standardima.
- Privedeni nisu imali jednak pristup advokatu, niti su porodice bile obaveštene, što je direktno kršenje člana 5 EKLP.

**OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "VIDIMO SE NA VIDOVDAN", 28. JUN 2025. GODINE, BEOGRAD MONITORING
IZVEŠTAJ**

ANEKS: SLIKE SA PROTESTA

Redari na protestu

Pripadnici policije

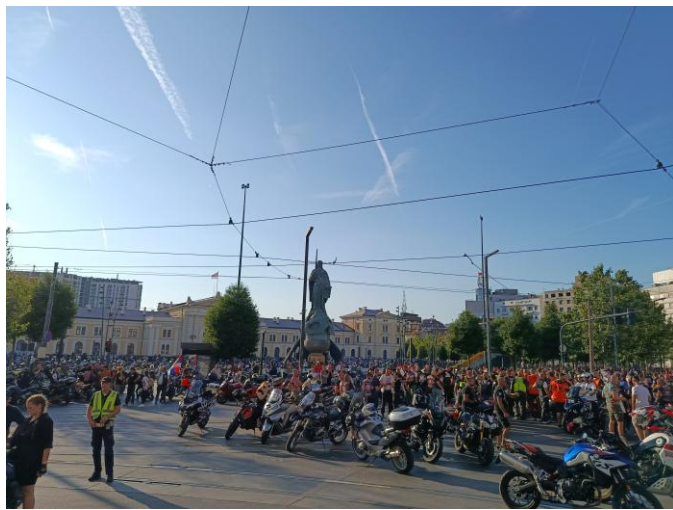

Punkt za pružanje prve pomoći

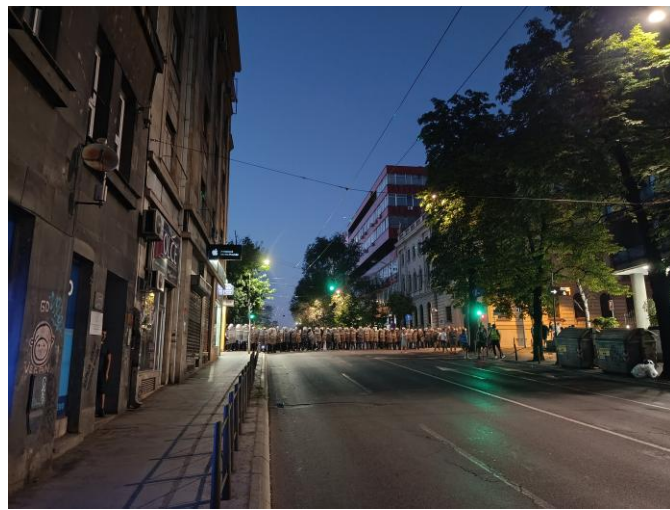

Građani na protestu

**OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "VIDIMO SE NA VIDOVDAN", 28. JUN 2025. GODINE, BEOGRAD MONITORING
IZVEŠTAJ**

Bajkeri na protestu

Kordon policije u ulici Kneza Miloša